

Fibre og re-etablering af søers huld

Peter Kappel Theil
Professor
Institut for Husdyrvidenskab
Aarhus Universitet

Svineafgiftsfonden

Fibre har mange gode egenskaber

- Højere mæthed hos drægtige søer fodret restriktivt
- Giver roligere søer, da de fordøjer i længere tid
- Mindre forstoppelse
- Giver bedre faringer (langsom energi-frigivelse fra tarmen)
- Øger råmælksydelsen/reducerer pattegrisedødeligheden
- Reducerer mavesår og øger generelt sundheden hos søer

Ulemper ved fibre:

- Reducerer energitæthed i foderet og foderoptaget i laktation
- Øger metan udledningen (Klima-belastningen)

Hvorfor fibre til søer i tidlig drægtighed?

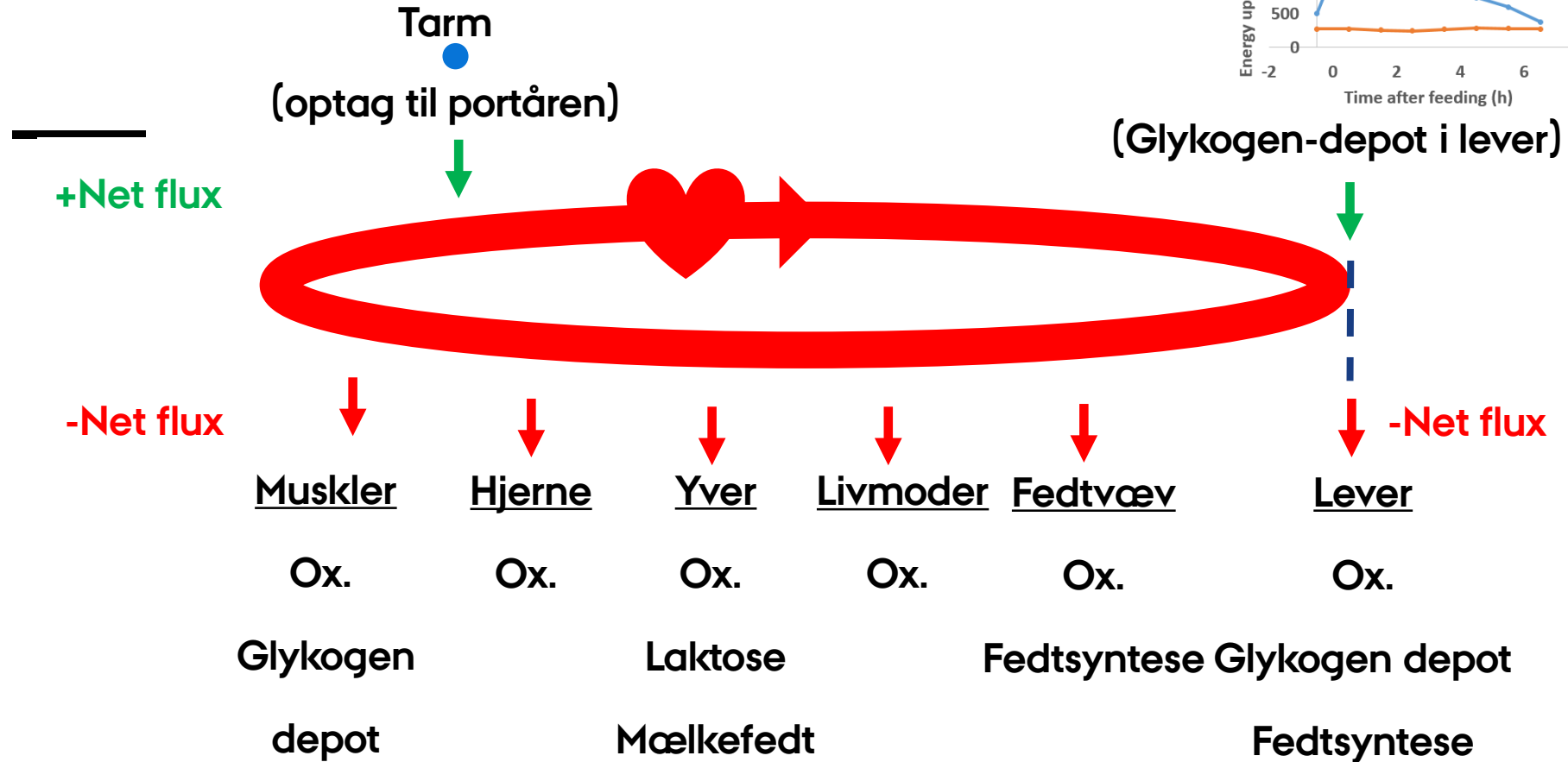
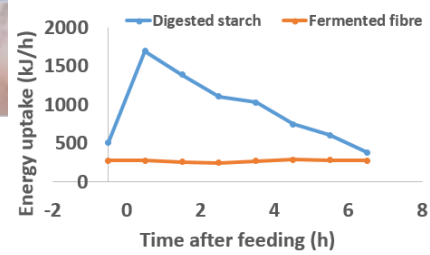
Nye normer (aminosyrer og råprotein) til diegivende søer
⇒ højere mælkeydelse, men større fedttab fra kroppen (~10 kg)

Drægtighedsfoder og søers genetik favoriserer protein-aflejring
- men søerne har brug for at aflejre fedt

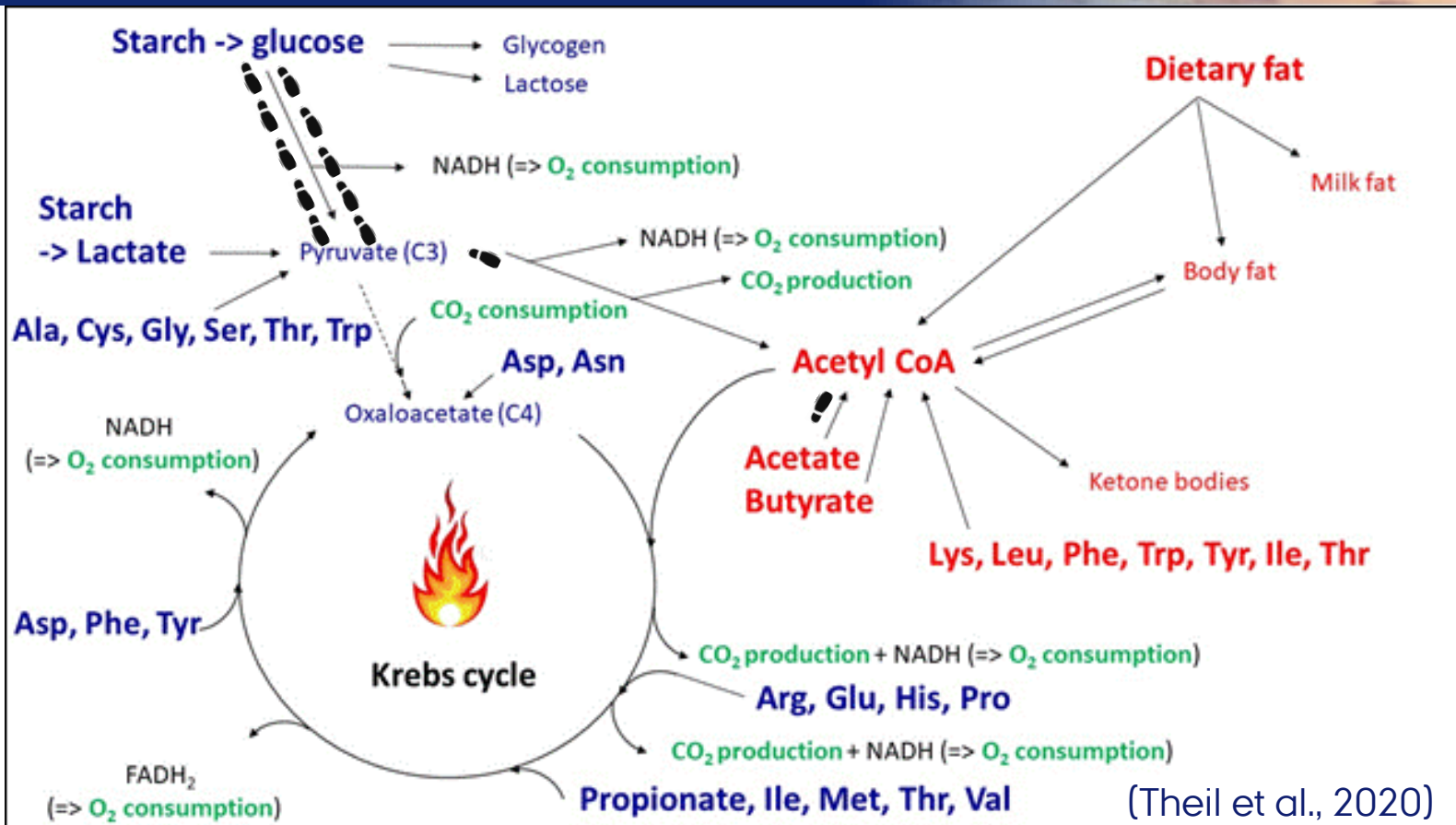
For meget muskeltilvækst => forhøjede foderudgifter hver dag

Kortkædede fedtsyrer kan kun aflejres som fedt – eller oxideres

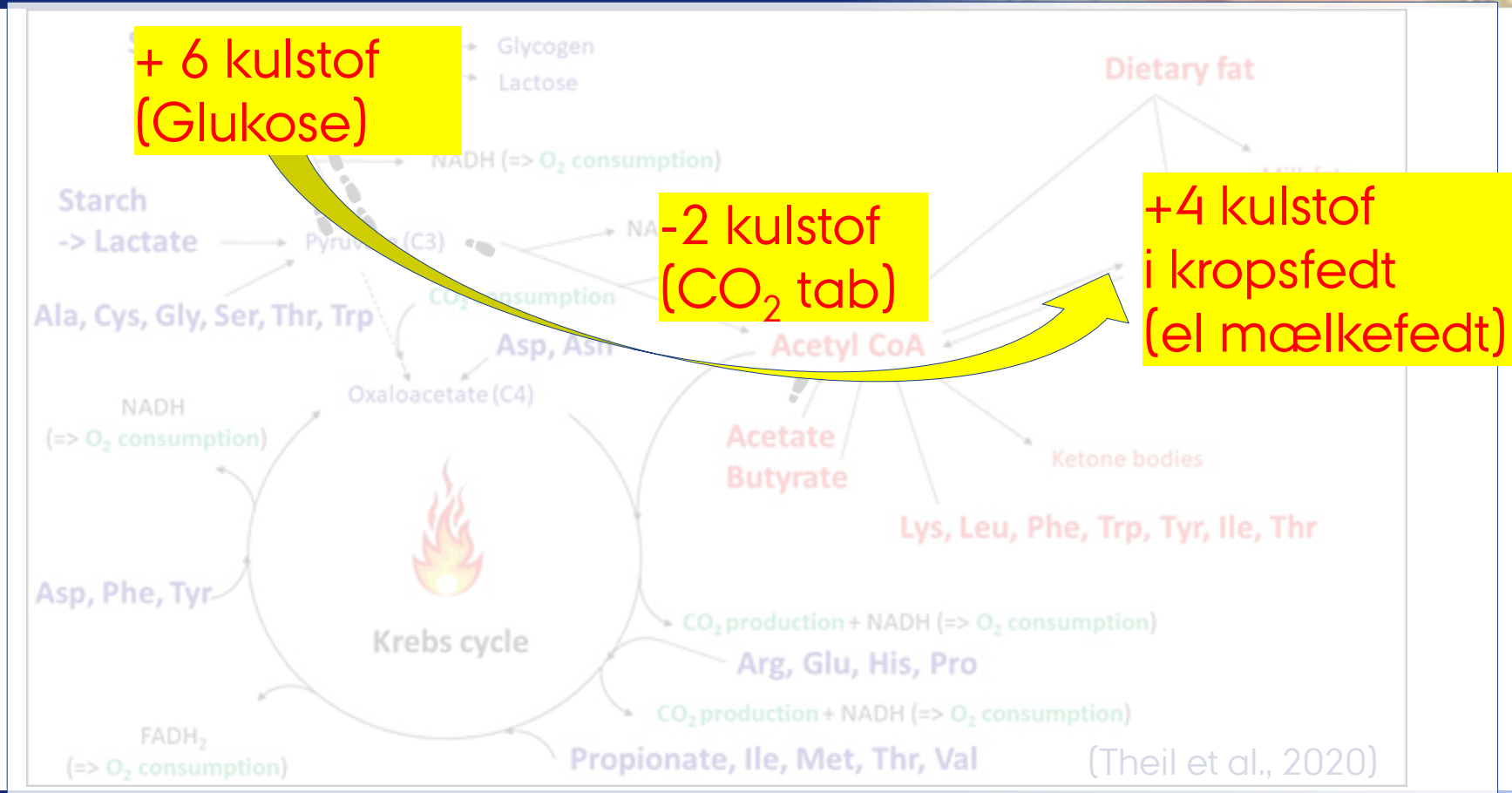
Optag og omsætning af næringsstoffer

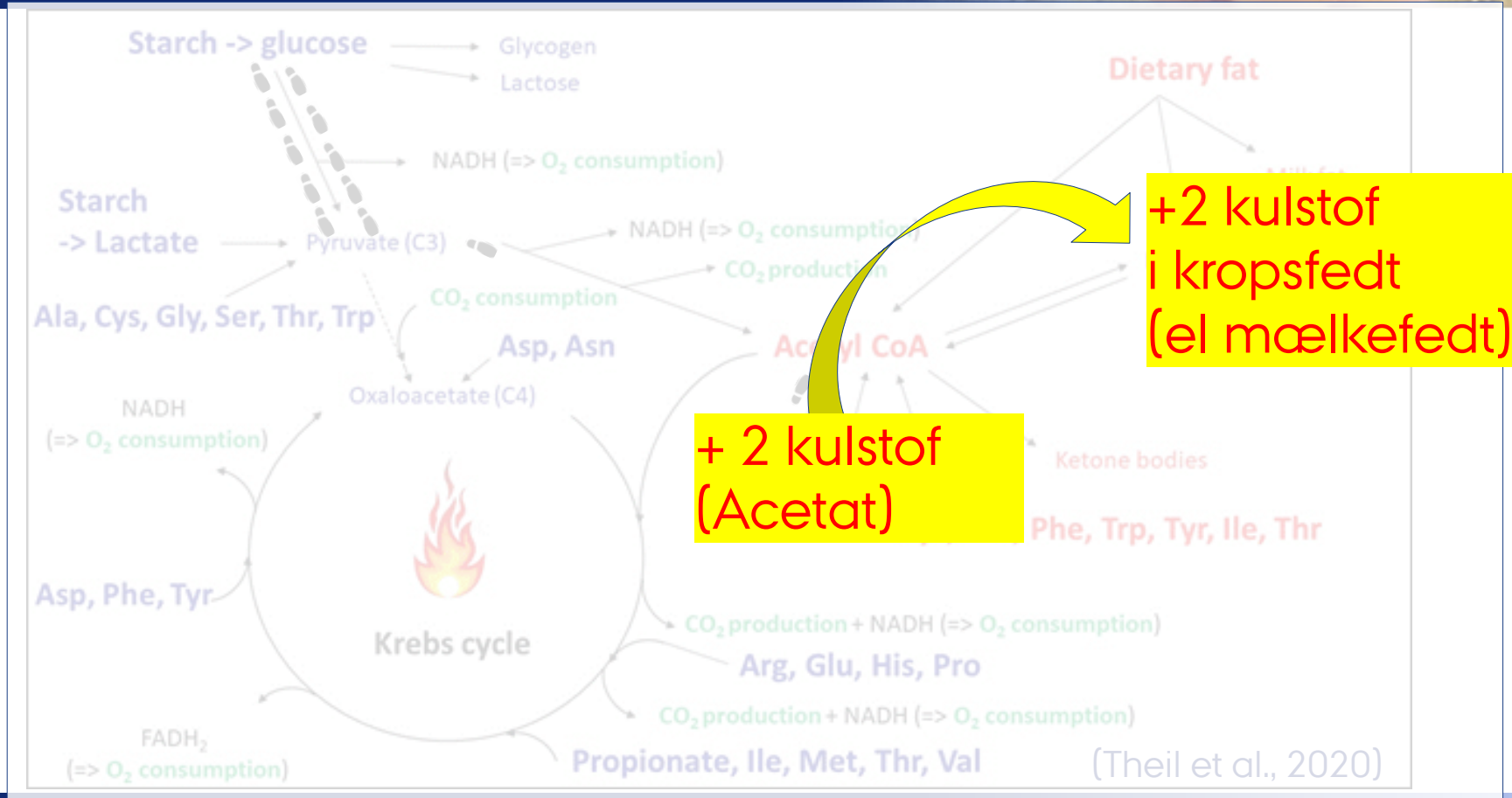
SUBSTRATER TIL FEDTAFLEJRING

UDNYTTELSE AF GLUKOSE TIL FEDTPRODUKTION

UDNYTTELSE AF KORTKÆDEDE FEDTSYRER TIL FEDTPRODUKTION

Omsætning og udnyttelse af kulstof ~ energi

Optag af energi/kulstof fra tarm

Stivelse fordøjes ~ 98%

Fibre fordøjes ~ 70%

HYPOTESER:

Flere fibre i foderet vil:

1. Øge søernes fedtaflejring
2. Reducere søernes varmeproduktion
3. Reducere foderforbruget til re-etablering af søernes huld

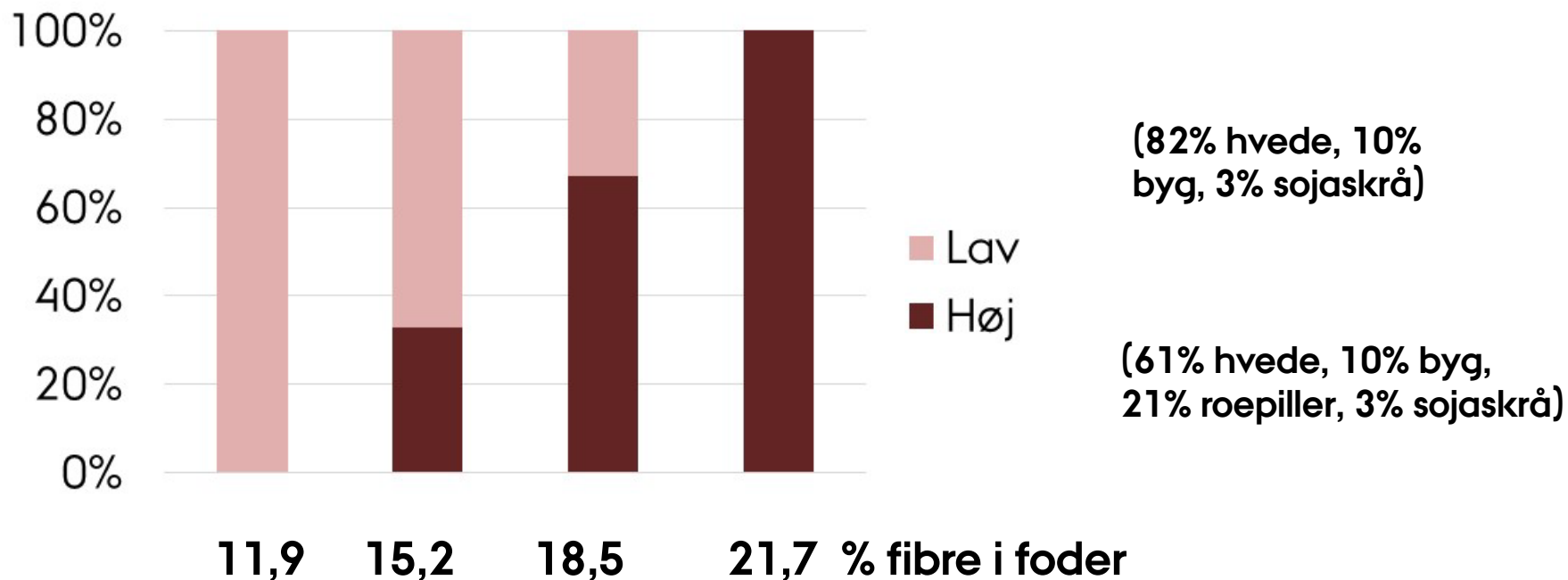
Glukose (stivelse) udnyttes 67% (4 ud af 6)

Kortkædede fedtsyrer (fibre) udnyttes 100%

(Theil et al., 2020)

Dosis-respons med stigende andel af fibre i foderet

Ingredienser og analyseret indhold i lav og høj fiber diæten

Ingredienser	Lav fiber	Høj fiber
Hvede	82%	61%
Byg	10%	10%
Roepiller	-	21%
Sojaskrå	2,8%	3,4%
Vit, min, melasse, AA mv.	~5%	~5%

Analyser

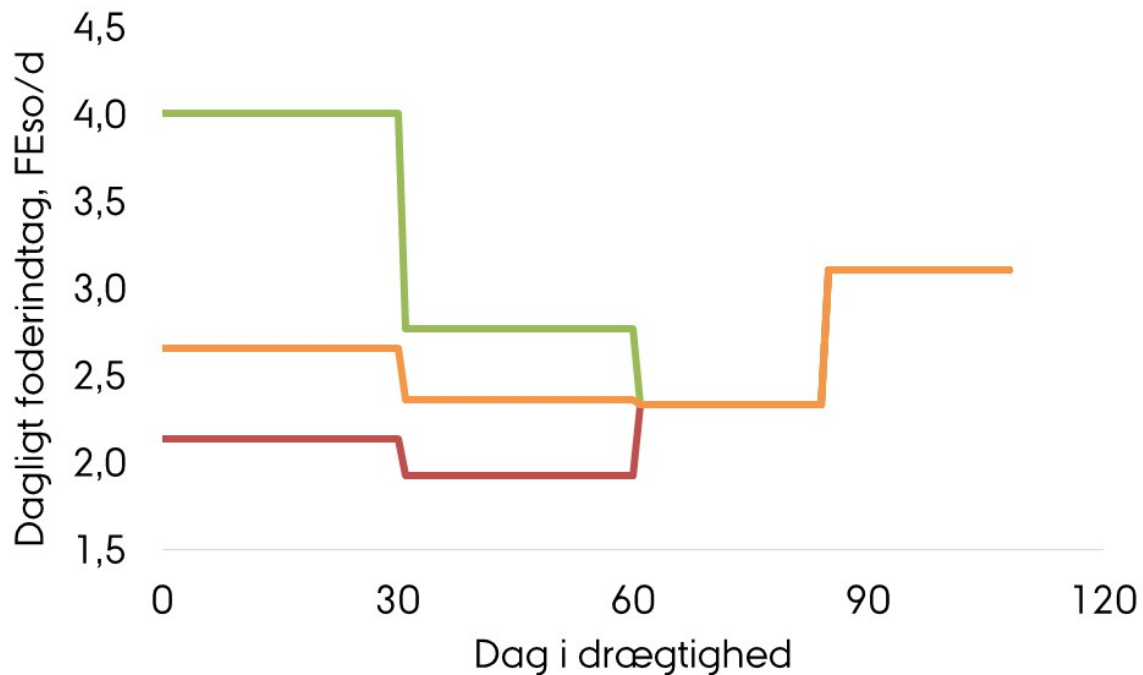
Stivelse	54,1%	39,1%
Fibre (NSP+Lignin)	11,9%	21,7%
Opløselige fibre	1,8%	6,7%
Energi, FEso pr 100 kg	113	104

Foderstrategi bestemmes af søernes rygspæk

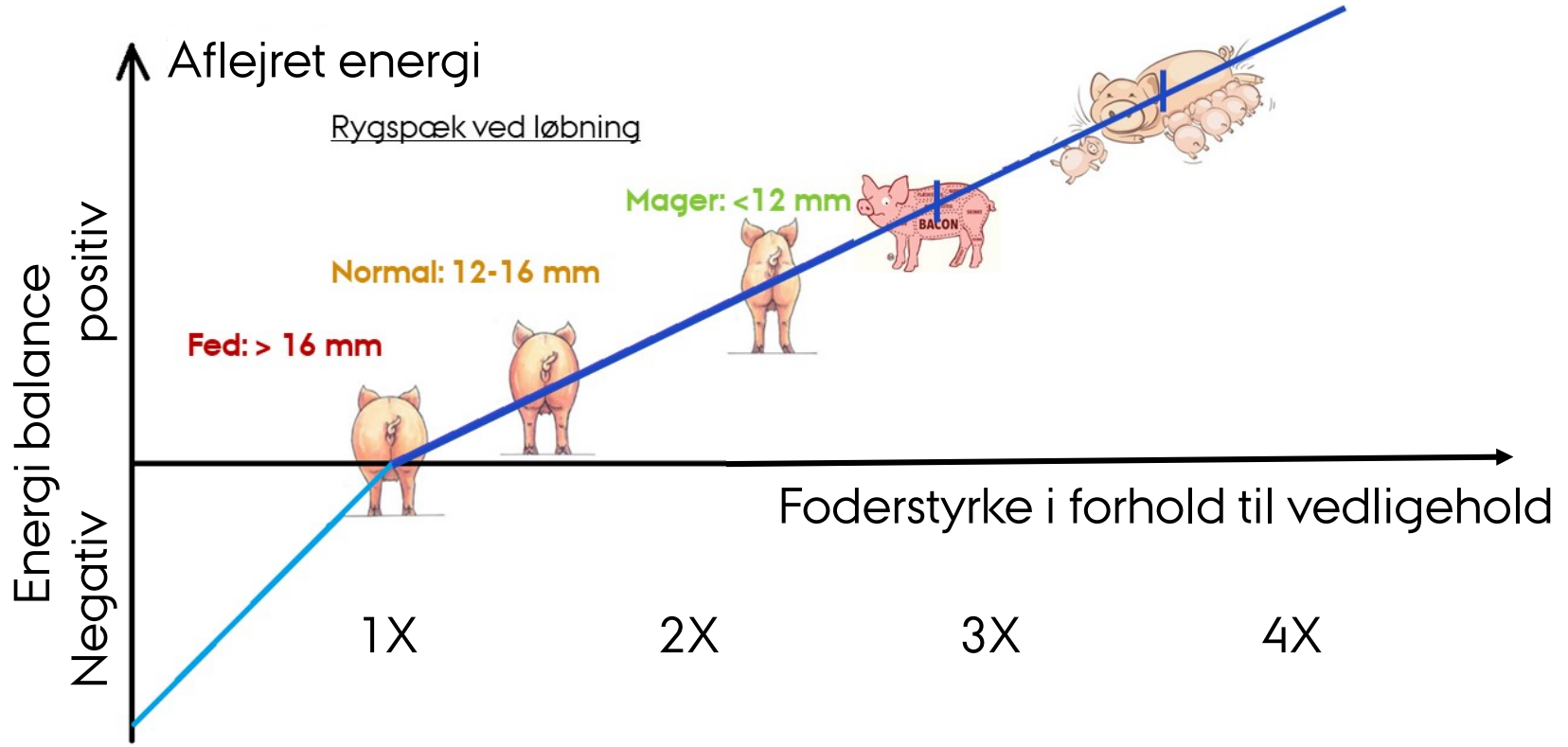
Magre søer (< 12 mm rygspæk)

Normale søer (12-16 mm rygspæk)

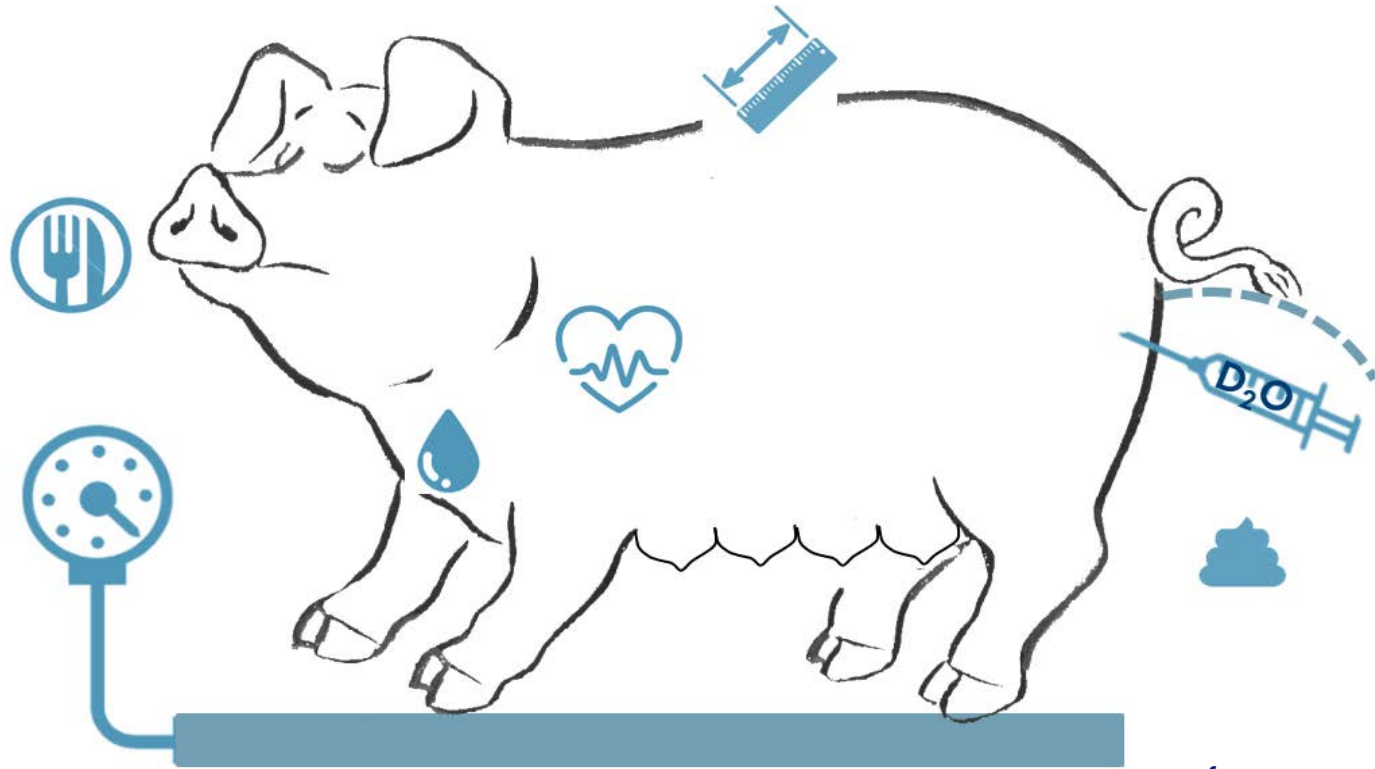
Fede søer (> 16 mm rygspæk)

Foderstrategier hos søer (og slagtesvin)

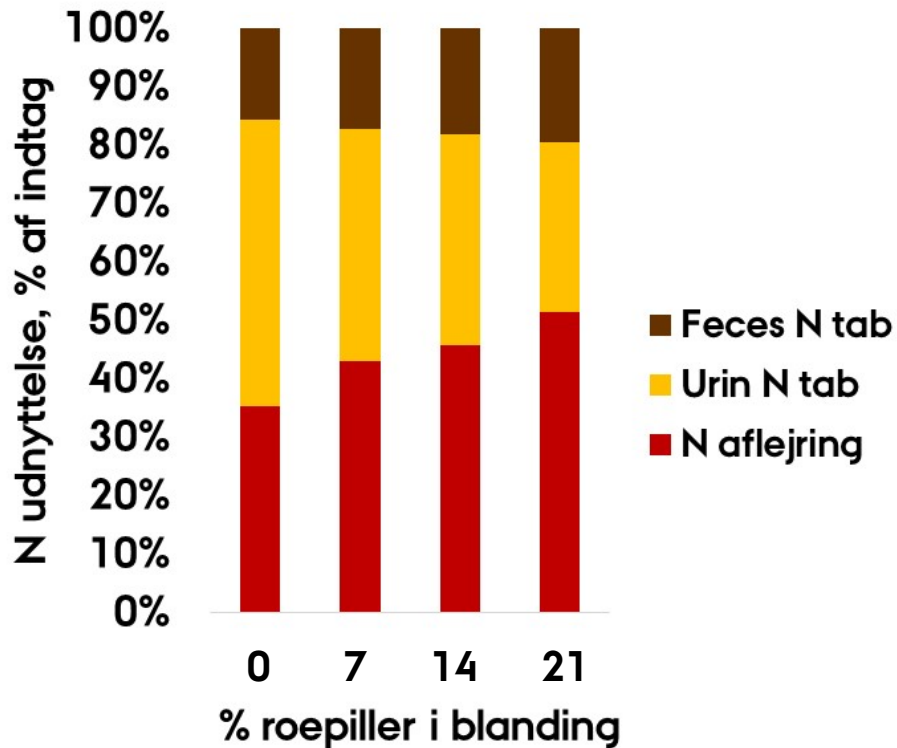
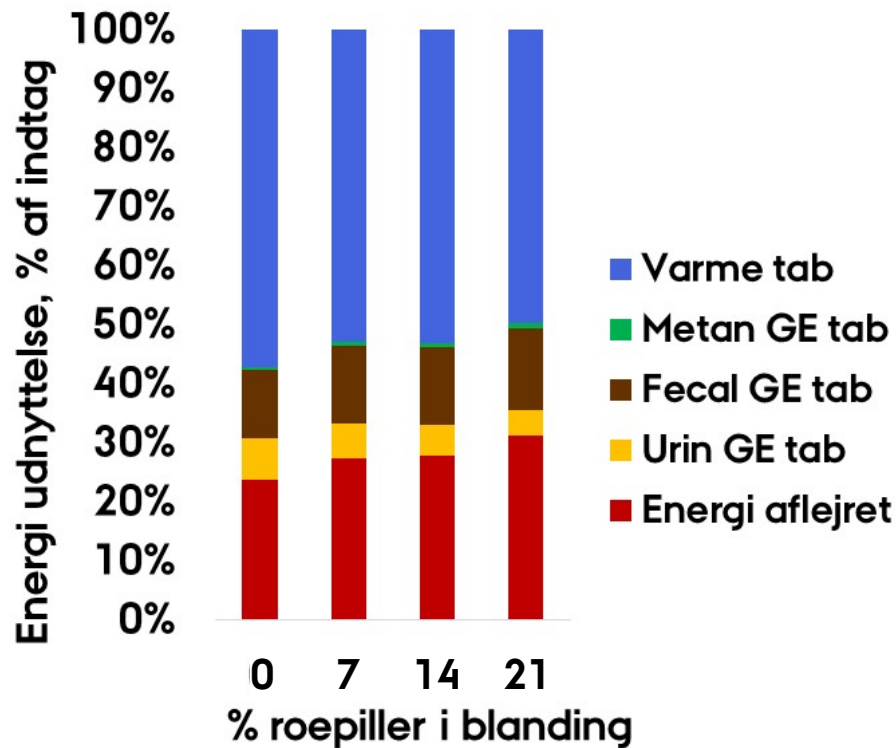

Registreringer

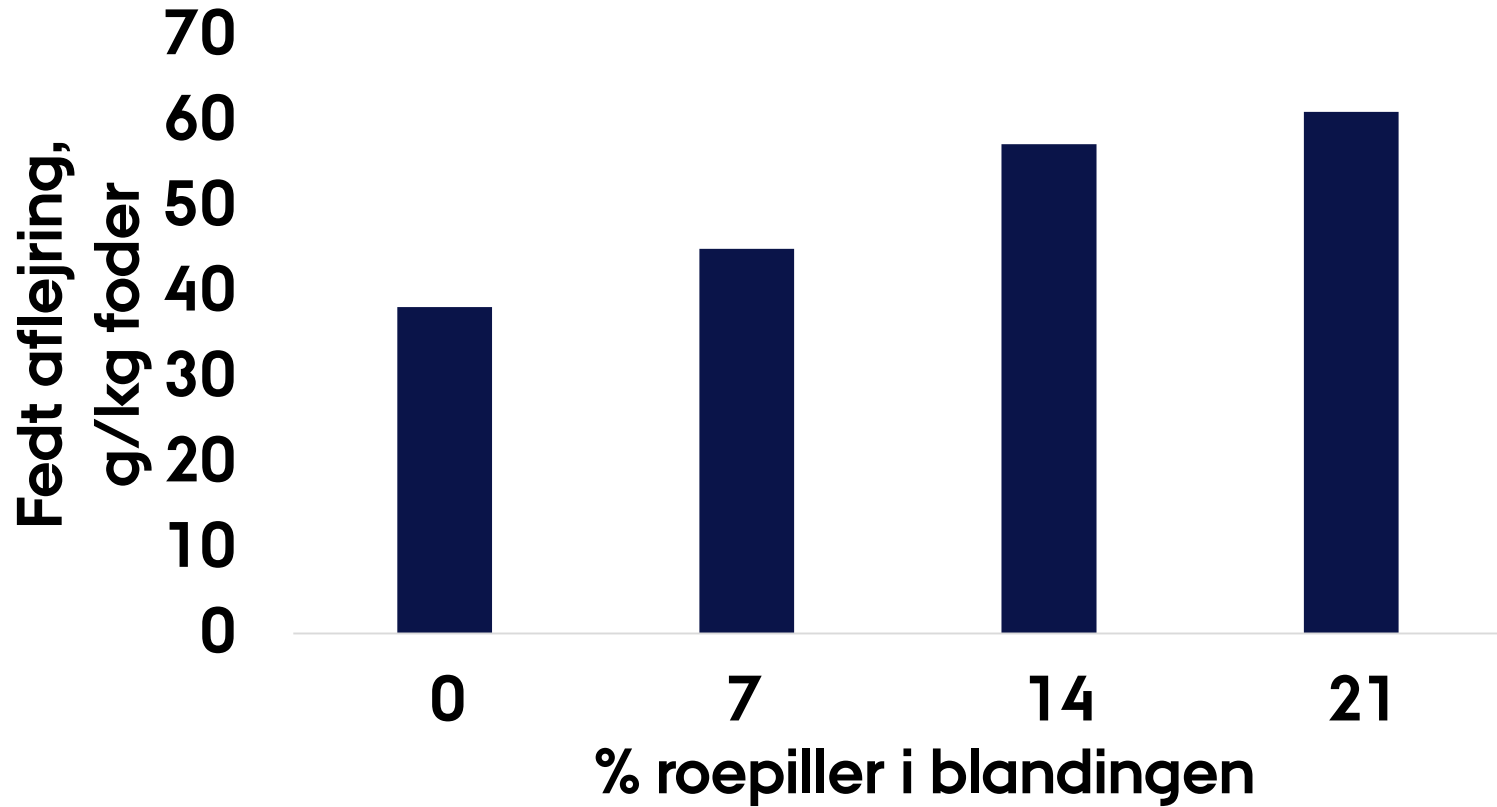

(Wisbech et al. (2022))

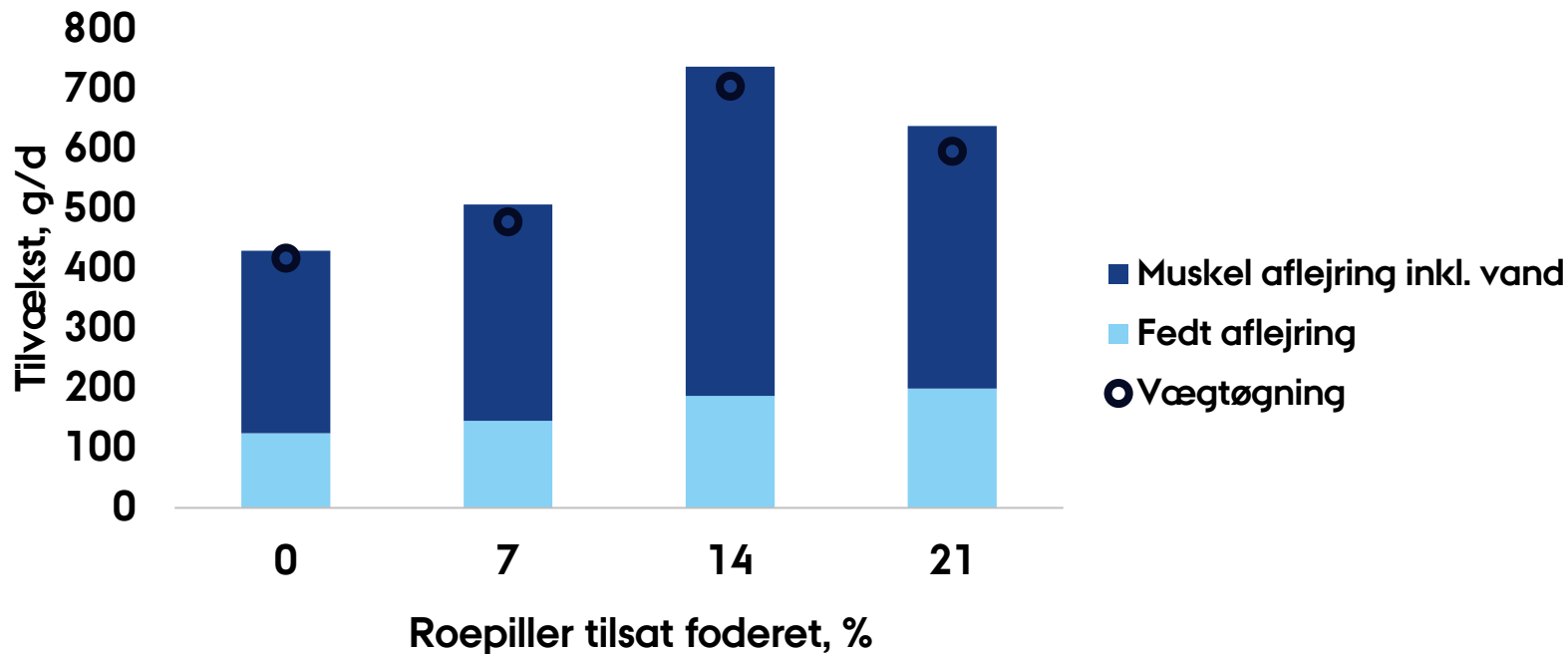
Udnyttelse af foderets energi og protein (N)

Fedtaflejring pr kg foder

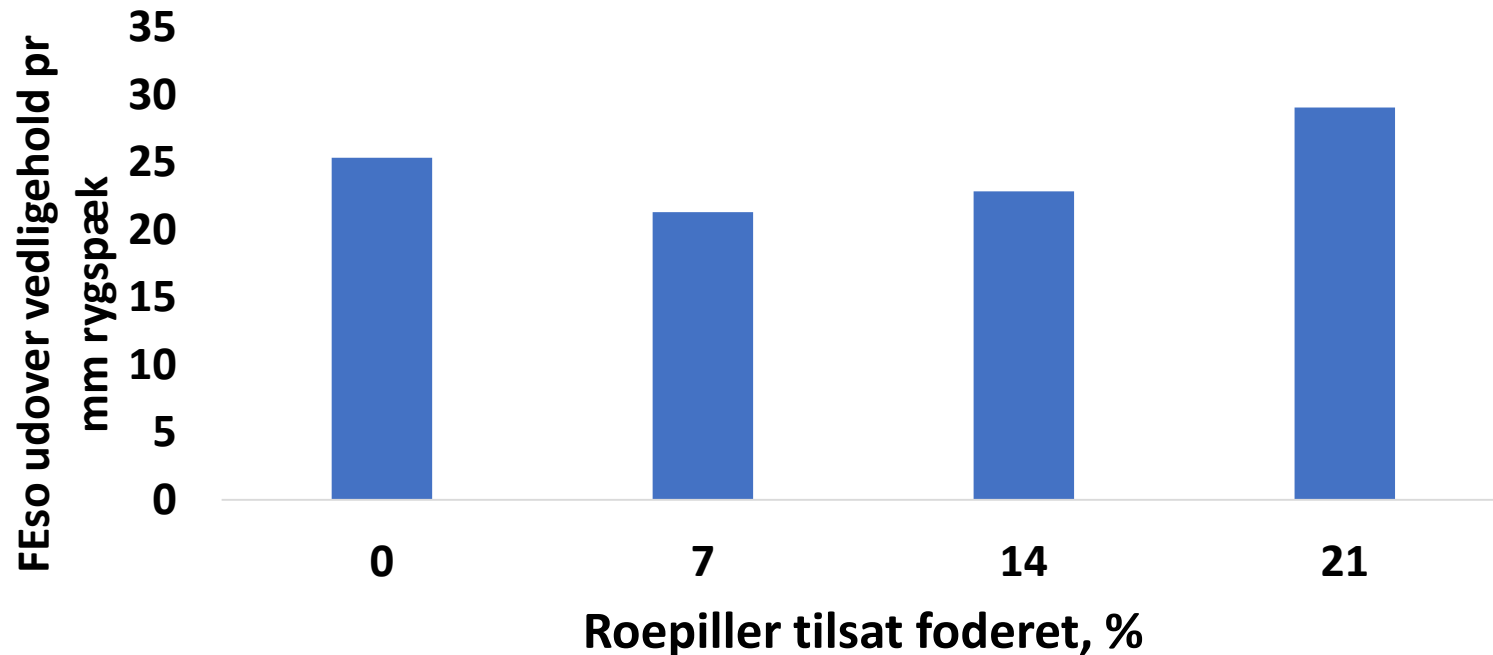

Soens ændringer i vægt og kropspuljer

Foderforbrug til re-etablering af 1 mm rygspæk

Tommelfingerregler ved re-etablering af soen

Ved høj foderstyrke (dag 0-30), koster det (FEso over vedligehold):

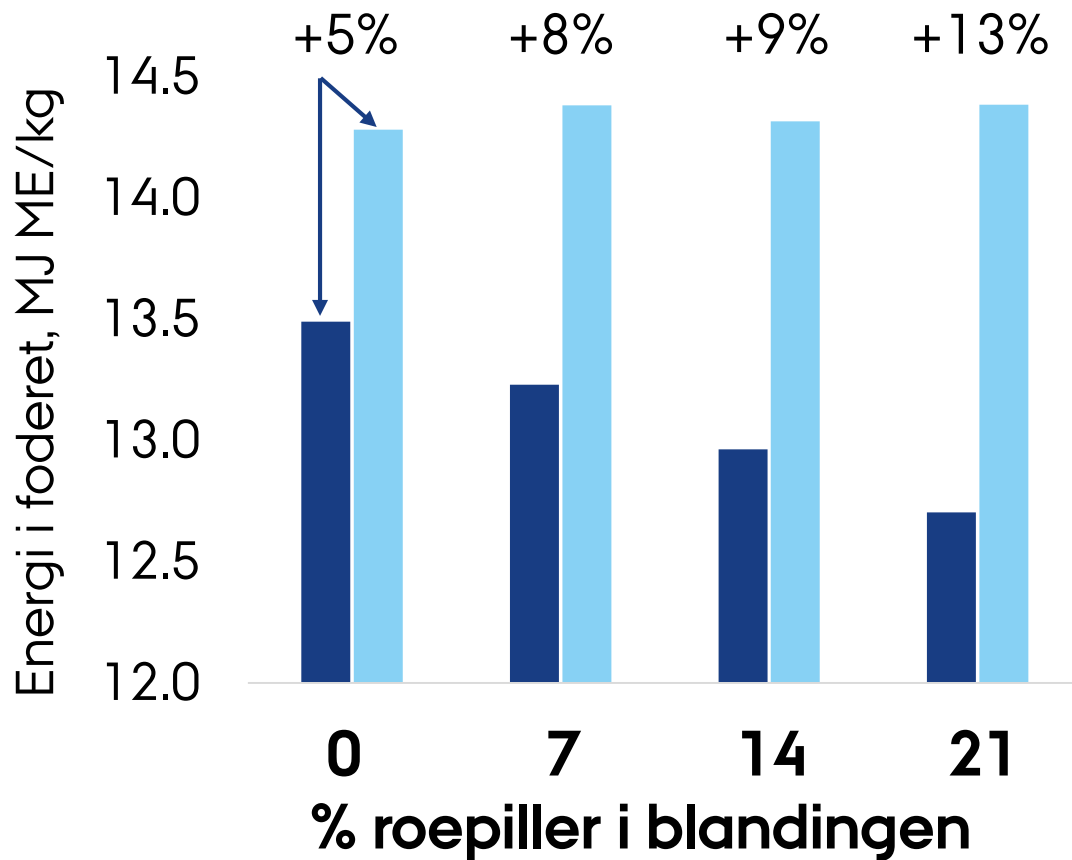
21-29 FEso at re-etablere 1 mm rygspæk

1 mm ændring i rygspæk ~ ca til 5 kg ændring i kropsfedt

Vægttab hos søer undervurderes ofte med 5-8 kg (pga tarmindehold)

Husk: Et stort vægttab i dieperioden er problematisk, og at (unødvendig) muskeltilvækst forringer foderudnyttelsen

Forventet og "målt" energi

Energi-fordøjelighed i råvarer og blandinger

Råvarer

Frisk græs (Eskildsen et al., 2020):	69%
Friske roetoppe (Nørgaard et al., 2011):	57-66%
Roepiller (dette studie), dag 0-30:	75%
Roepiller (dette studie), dag 30-60:	80%

Fiberrige blandinger (2 FEso dr, 1 FEso die + ca 0.5 Feso fibersuppl)

13% Roepiller:	89.7%
20% Palmekage:	86.5%
12% Sojaskaller:	90.2%
21% Fibermix (roe, havre, opticell):	87.1%

Konklusioner

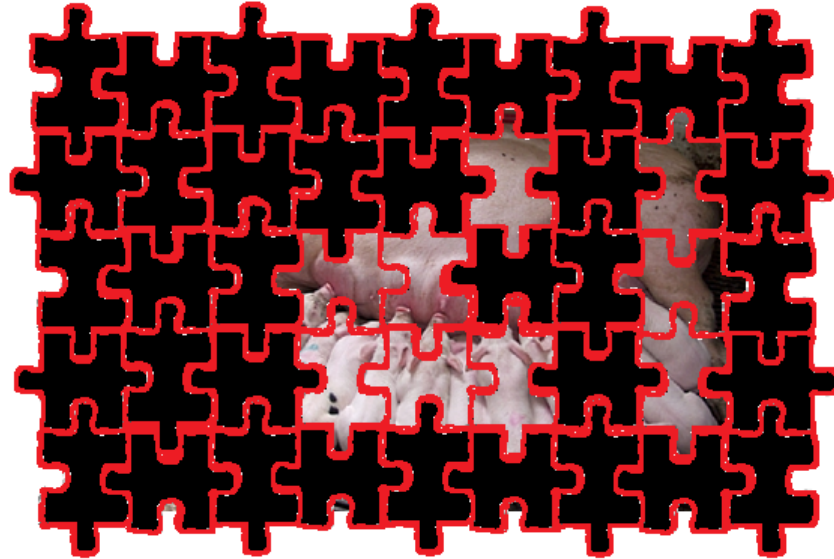
- Fibre er rigtig gode til søer – og søerne er gode til at fermentere dem
- Fibre giver et markant tab af energi ude i tarmen, men omsættes mere effektivt inde i kroppen (end glukose fra fordøjet stivelse)
(reduceret varmetab kan også skyldes mindre fysisk aktivitet)
- Fibre reducerer varmeproduktionen og øger søernes fedtaflejring
- Fibre reducerer N-udskillelsen 😊 - og øger N-balancen og tilvækst 😊 / ☹️

DET SIDSTE VAR UØNSKET I FORSØGET, og skyldes enten:

1. At aminosyrerne optages forsinket, og udnyttes bedre?
2. Fibrene bidrager med mere energi end vi tror, og at N begrænser søernes aflejring/tilvækst mere end lysin?

- Fibrenes energiværdi bør revurderes

Tak fordi I lyttede !

Spørgsmål og kommentarer er velkomne 😊

